

Mjölkhusställning Frägl. #1.

Småland

Sunnerbo lsd

Kysseby.

Maria Hall

(Småland)

Komjolk va den bästa mjölken te ha å
 dricka äta å te mjölkmat Getmjölken va
 fetare men användes inte utän på etten
 stakaställ dä å va i Småland den sötmjolk
 som användes te kreatur va å je halfoa nå
 en ko halfoat sulle halfoen ha å kons mjolk söte
 mjolk te han va tre veke å skummad te han
 va sju åtta till tio veke smågröna förades öpps
 nå skummemjolk ja te bätte mjolk di fete
 likare lele grisana hatters sulle ha sin mjolk
 käppa full va möän å va kvätt, ryktahta
 kyllinga (kyllinga) sulle ha söte mjolk å dricka
 af sot mjolk koktes hvilegröt nå di köstat
 å slätt å sulle hvilegröt kokas å antingen
 kongryn älla sen risgryn nå di komme

110

i bruket i en ren jengresta slost mjölken
 i nesgrynen taäs i å en lit hanel nu vadä
 å höma unne grytan så dä började koka
 å så röra jument i grytan mä en träske (grylske
 le dä ble kokt dä sålades dä mä stött tapp-
 söcke å sattades ett på kon i i ett fatt slost söne (fat
 ifrå ett te fem ägg alt älle söm di velle ha
 gröten go å däpä slost en slump mjölk ett
 kvatt å så en lera stoä näve kvetmjöl
 dä luespades öpp å nödes i grytan unne
 ständit röranne mä dä va öppkokt
 östus gröten öpp i ett stoät sänsefat alla
 leäfat hanelen tos däns å så va hösta-
 gröten kokte på samma ves lavades skju-
 ragröten te den sulle kokas den dan
 di taät å den sista sään å kallades skjuragröt

111

mjölken användes te å baka fint brö i te
 spa å te kringla ojästade å te kvetebrö te
 flere söttes mat mjölk sloas i blommat te blombrö
 å blomkaka en del använde mjölk te å starka
 gadine i vria öpp gadine i mjölk di söm
 va snäckria stjättade se i mjölk fö di tradd
 snäckene sulle gå bött krava å krus å
 hvita unnekjola dämpades i blåelsemjölk
 blålsa blannad i mjölken å vres öpp å
 stroks haltät fö dä sulle ble yvit å grant
 nå dä sen stroks slätt, mjölk å krita å
 blålsa kritades spisana mä så di ble hvita
 omålade tak söm bräane i taket vää gråa
 å gamla di kritades öpve mä krita å mjölk
 om en ko hade out i juät fufret mjölkade
 hon oren mjölk klompa i mjölken då den

112

kom från spenen älla söm vi se patten då
 fe den patten mjölkas ut i en spann fö se själv
 å sen slös ut på jösselhöjen af råmjök
 ken lavades te råmjölkspannkaka halfvadaus
 te pankakan tos en kanna råmjölk ett stop
 skummad mjölk älla söt mjölk skommad litt
 vettemjöt ett på näva fulla vespades i å så
 hadenumma ett hatt skälpen söcke å ett på sabb-
 hon då vespades vät öpp stos i bräspanna (en tunn
 å sattes i urgen te å bakas då kenne äfaen ^{panna}
 bakas i bunka å jerspanne stöpte panna
 (stekpanna) halfvadaus lavades te så att
 råmjölken sattes i källan om natten på
 mören tos den in östes i en stenkruka
 söcke hadenumma läs i vespades om
 så gredde å mjölk ble blannat så sattes

krukan neä i en gryta söm stå på spisen
 å kocke mä vann i iden sattes krukan neä
 så vannet fe så langt öpp dä kunne gå på
 krukan ett löb laäs på krukan å så fe dä stå
 så krukan i vannet i grytan tes dä ansågs
 att halva dansen (kruhosten) va fjädi dä fjärdig
 den va här å stadi å då tos krukan öpp
 en stoa träske tos neä i krukan å tos
 öpp mä den å laäs öpp ett fat fullt den
 va go å äta feä varm å kall å va mägti
 mat starke mat å go mat väl telavad nä
 ett kalas va ve den ti då råmjölk fauns
 i huset lavades te själ ost i en bunke å tos se. sid. 9/6-1
 te föning dä va råmjölk å hällen ny-
 silad mjölk sju älla åtta ägg hade mumma
 å söke att bespades väl öpp fört ägen å

sen alt ihop inget mjöl i den så bakades
 den i en köpebunke i ungen å hades sen
 te föning te kalase älla di hadde kalase själpe
 i gåän spen varm mjölts va sån sön nä
 den va nyss utmjötkad å hon dä skulle
 brösthlena drecka spen varm mjölts ositad
 helt men även silad den sult dricka
 så varm den kom från spenen så di sön
 sult ha sån mjölts sult dricka den i lagon
 så di fe den varm mjölts som va nysilad
 å nymjötkad va bra å fe bau om möna å
 kvälla nä möan silat öpp mjölken så to
 hon bauens köppe å öste mjöl i dom å så
 höm men bit bau så få ni drecka silespen
 å dä fe di drecka nysilad mjölts å en graf
 smöägas om mönen innan di fe te skolen

115

då va förr innan kaffet ble almänt nu äter
 ju barnen gröt om mönen i stället Söt mjölk
 å vafle väflor spänderades byggekära mä
 te mällemål då di byggde hus älla om
 stollen så förr på en del ställa fe di hau-
 skummad mjölk å vafle älla kringla te mer-
 aftan älla smögås hauskummad mjölk
 va den som stätt en^{da} då å gredden fått
 gått öpp å så skummat den sin mä en
 träske hon va då hauskummad men söt
 ända Söt mjölk va den som inte va
 skummad utan vyzilad öppi i fat å banka
 å sätas se å gredde falla så då ble tjocke
 gredde oskummad mjölk va söt mjölk
 men skummae mjölk mjölk va den som
 skummats å gredden innan mjölken

116

lelett bläsun mjölken va liaväl söt
 å je å koka gröt älla välling å den
 du fruse ja så koka öpp mjölk te de å dreka
 ja i kväll lava ja inges kvällsmat utan
 ja bara koka öpp mjölk å så salta
 ja ett på honi å så söppa ja bräsöppe i
 fatet å öse den koka mjölken på söppene
 så ble di lena å så få vi äta en mätta
 uti då himnan som ble på koka mjölk va
 mjölkskinnut älla mjölkahinnan gräddde bleä
 på den söta mjölken mjölken Silas öppifat
 å lunka å sätes fat inle fat så mönna då je
 å få fulla för en gang så sattes märke va den
 nysilade mönmjölken va i vekka fat den
 da i å så sulte hon stå i stja älla tre da å
 greddfalla ja då va di som läte mjölken

1919
 Stå i faten en fem sex da men då va mjölken
 lica loeknad å gredden va västans loän älla
 åtminstone grön fläcke om då va om sömman
 nä den skummades te smöä de va en stöä
 viä träske flatare än vauli ske söm va
 skummeskeän den hades alti te å skumma
 gräden å ösa den i en stenkruka älla sense-
 kruka nään ^{hade} en mjölkastef mjölkabytta
 söm va å enestafra den va vit skurad
 ja snövit å begangnades bara te å ha
 gredden i som skummades te smöä va
 dä möän mjölk i valt mäl va gang köäne
 mjölkades så sattes mjölken i källan öm
 sömman då va då joda böä mä stjä brää
 i hopspikade mä stjää stää unne te å hålla
 dom jemner smala bräälappa spikade på unne

på stjäan ett löchet boä va ve va sia i
hällan å dä je å säta stjä fat te lress å
så nä di började å säta mjötkess i hällan
så började di å säta ve dön alti te vänste
föt så nä fösta målet va öpp silat kume
dä va fira fat fem älla sex olika ku möän
mjötk dä va nästa gang silades mjötkess
öpp liavoät men lääs en stecha emällan dä
fösta målet å dä anna på boät på så vis
att di sex bankana älla faten stoä inte innan
så tätt di kume ve ännen så lääs en stecha
inte di bankana så där ättes va dä målet
å sim sattes di anre faten derinte mä lite
öppning emällan ve stechan å så lääs en
ään stecha ve di siste faten på anna
målet å så unnan fö unnan te bägge boän

119

lelä fultsatta runt om te lön mä dä sulle *lörren*
 känas skummades den älsta mjölken föst
 den gredden va tjock sön en päls å je kaffa
 i hop dä lössades gredden ve kantus i fatet å
 så skelde den se så väl frå mjölken så den
 je å fösa i hop te kantus å fatet å så ta
 små skeän å ösa där den i greddekruban
 å så tömma den mjölken te grisa än dä
 va stora sjyn älla va dä inti vät å je
 små grisa så små mjölks fö dä fe di ont
 å den alla di faten sattes så i en höj å bass
 mi höket te å deskas så va dä å skumma
 nästa va fat den mjölken va lucknad
 men inti små sön den andra utan kume
 anvannas te fjöket te å äta ätte ve målen
 nä di ätet päre å sell före så fe di luckne mjölks ätte

120

Så skumades trea målet å då va int i mjölken
 lucknad utan blåsur turm å blå men va
 tjocke gredd på seurl den mjölken slo te griso
 den kumme int ätas så om va den fö hon
 int va lucknad, den söta mjölken skumades
 äfan om hon stält å gredd falla bara ett dygn
 den mjölken va söt fast hon va skummad
 å kumme användas te hokaiällo dneeka veht
 di velle sän skummad mjölk å krösenamosi (lingon)
 va då mästa vanlit te grötadöppa om
 kvällana älla toä di lucknemjölkh å vespad
 öpp den å så hade di sän mjölk te grötadöppa
 blåsur mjölk je int å hoka öpp då hon
 ble öppvänd sha hon se så då ble ost å
 blågrå vassel då je int å äta utan fe slös
 ut i skolespannen slubbespannen te sjunen

den mjölken som ställt ett på da å så skommade
 hon va blå å tunn om da va så hon höll på å bl
 blåsuå om åskan vai väät å da va kvalmit
 då höll inle mjölken i frå den ena daän te
 den andre utan da brå luckudde hon lucknade
 fot män hon va sötakti inle suå den
 mjölken va goå fö hon hade lucknat innan
 gredden gått öpp å män hon va söt den
 kallas brå lucknad mjölk å va mäst lia go
 söm filelunke nä filelunke sulle lavaste
 silades öpp ett stoät fat söt nysilad mjölk
 den sattes på en hylla inne i köket å mä
 stja sticke i köss öfve fatet å da öfve laås
 söhketöppa pape åklept runt ätli fatet da
 sulle läggas öfvanpå stickete så inle daän
 ble dammi på ätli nöät annat falla i mjölken

122

Så fe sen mjölken stå te hon va lucknad
 då rödes hon om älla vespades öpp å så
 taas söcke (socker) å ingefä i den å rödes ånyo om
 Så den ble väl blannad en sån filelunke la-
 vades te bara om då va te en sönda älla om
 en hade främät i maten den söta mjölken hade
 älla inle bonnen nå å äta i vadasla utan fe
 han å hans fäls näja se mä hans kummad
 mjölk älla lucknemjölk den sura lucknemjölken
 som va gammal fe inle å äta då sto varle öfvert
 å unne va mjölken i klompa å om å äta (smakte illa
 den östes te sjynen å blannades skole i te drocha (diskerom)
 te dom å va mjölkablanning
 Söt mjölken koktes sällan öpp förr utan en-
 dast då då sulle va äppkokt mjölk te ett mål
 te å ösa på brö säppat i småbita som lää

123

i ett stenfot dä skulle stå så å blöttna så
 att söpene ble lena om brölita å skalha va
 bläna hära användes di så te å söppa å ösa
 kokt mjölk på dä va öppkokt mjölkå söppe älla
 va dä alri vaulit å koka öpp mjölken te vuxna
 utan te banen å dä va int i på mönna ställe
 di joä dä di veste int om att dä kunne va
 bassille i mjölken utan bå äte den sjelfve okokt
 å barnen liavoät nä skummad mjölk stätt
 å lucknat å den int va för suä så rödes den
 om å blannades i en köpp gredde te å jöra den
 bätte å då ble den go å nä fjöket hade brätton
 på höst å skjuä mä å höra in hö älla så å alla
 fe va ut å jelpa te dä va dä ingen ti te å lava
 mat utan dä va dä te å ta fram lite goä
 luckne mjölk å blanna mönna skä gredde i å

124

Så gå öpp på vinnen å skära å spekeflänk
 å lägga på en stenfata talrik å sätta dä på boät
 å så mjölkafatet sön va lucknemjölth i å sen
 bräkakan dä mü å så dra ut bäälidan å ta
 öpp va sin träske å lägga en ske te vaå sen
 fe di äta alla å samma mjölkafat va å enve
 sin kant te di va mäta dä va snappmedda
 å fe kveht å ställa fram dä dä va brättern
 matmoän kallade sän medda hä sön helst
 va fe sta sön helst va dä holl mjölgröt älla
 gryngröt öfue ifrå den ena kvällen å te den
 andra så i blan koktes hanskornmad mjölth öpp
 å nos på den källa gröten men i blan stektes
 gröten på en panna i fläskaföt å i blan
 tos den kall sön den va å skar ut bita å
 den källa råmjölth gröten älla korngryngröten

125

å då to di va sin liet å döppade den på ulla
 i pannan å då heta fläskflölet å va gang
 någon döppade grötbiten i pannan hvärte då
 te i pannan nå den kolla gröten kom i då hvarma
 flölet då äts då te kväls mat å aldri någon
 någon om vauli söt mjölk medfördes i flaske
 om ventiliän då di sulte bött på arbete å mjölken
 fros i flaskan så sattes flaskan nära en ulla
 då som ellades omkring en aln i frå värmen
 å så vres flaskan till å jemt så hönle ta
 varm på alla sidor hon fe inli stå å ble het
 på den ena sidan å va koll på den andra
 då smalt flaskan sömne å mjölken rann ut
 men ljummades hon runt omkring så koll hon
 å den frosna mjölken i flaskan liade öpp (saknade öpp
 så den kunne dreckas å va i blan jommi att
 ätte söm den fått stå å ljumma

126

af mjölkkrätten som telavats va Sötost, å
ostkaka, ostpuding, di fönämste delene
Sötosten va en bra föning i kalase å dä va
mäst släglinga söm larade de Sötosten
telavades så niä kanne mysilad mjölks
stos i en fötente köpekätel den sattes
öpp i spisen på en fotaring å jen söm
sto i ellhärjen eldhärden i den öppna spisen
i köket mjölken sullen ble jommi då löttes
kätelen å å sattes på golvet i ett fat va löpe
satt i blöt sen krällen innan detta krama
des söme nu mä blotta näfoen å i fatet nu
stos löpet i ett döäslasöm va fina höti å
så höls döäslaat öfuc kätelen å så mä dä
samma nödes mjölken öm väl så löpet
blannades mä mjölken en kvess användes te å

röra mä nu lääs ett på langa stekkuê hörs
 öfve kätelen å så en ren handuk bredde öfve
 sen fe dä stå å luckna te ost öm en halftim-
 me älla tre kvatt va dä ihop lucknat å dä tas
 handuken å stekene däi nu rödes ostes öpp
 mä en stoä huseri så dä sömme smötade se
 så väl dä kunne sen sattes kätelen öpp
 igen på fotaringen å så va dä å ella bra
 i sinne stöppa inne å omkring ve så dä börja-
 de å koka å så va dä å röra i kätelen jemt
 me en stoä gnyske mä langt shaft på
 ja nu sa ja koka sötost te föning på ja
 well ha rejelle masäck mä me å nu
 ä dä inä vät å gå i frå spisen utan
 en på stå å röra jemt i kätelen älla han-
 de brenna ve i bönnen å dä vaä föräjelit

128

gå då han ja inle ha den mä me te masäck
 nä nu sötosten vattle vasse å ost kokt tess
 dä ble hällen smot va dä va nä dä sattes på
 inkokt hällen så sulle dä tas öpp ett halstap
 å dä tunna i kätelen å ösas öpp i ett fat te å
 kokna dä sulle va sin te å re å sötosten,
 nu nä dä sen va kokt så länge så dä va
 tjockt söm tunn gröt å sött så dä ansågs att
 dä ble ett sötostafat fullt dä sulle dä rajas
 i dä fatet söm va öppöst å den kokta vassen
 söm nu va kott dä sloas sömme fina ägg å två
 älla tre näfva hvitemjöl att hvespades väl å
 så östes dä i kätelen lite te lika å nödes fött
 mä gnysken i kätelen nä dä östes i som va
 te å reden ja nu bra ja den å kokte sötosten
 så nu raje ja å den di söm velle kunne ta

129

antingen ett på köppa söcke älla en köpp ä sömna två
 en köpp go sirap; då di rajde den redde den ä
 nä dä va öpphoht va dä fädit ä stööpp i dä stora
 fäningsfatet tenfat söm allt gangnades te ä ha
 sötost i ä dä fö saäs dä sötostofatet nä fatet va
 fullt sattes dä in på ett boä dä den sulle stå te den
 va holl sen va dä ä ösa öpp dä söm va kvää på
 frätelen räkte dä te sulle grannen smaka den en
 spileköpp fullt va noch dä je ett halstop; domen
 del spileköppe vaä ä leä en del ä gult sänse
 en del ä grätt påstelins ä så delades ut lite te
 vaä ä husets folk alla sulle smaka sötosten ä
 om dä så inli räkte te meä än en she vaä ja
 så va dä, (ostkaka dä sulle va fem kanner söt
 go mjölk den sulle värmas så den ble tjunni
 i ett fat va ett halstop mjölk i den mjölken vespades

3 näfva mjöl vespades värt å sloas i den ljumma
 mjölken å så rödes örn sen va löpet i ett annat fat
 Sönnelkramat nu östes^{da} i en hemma väfd entänd
 handuk söm höls öfue kätelen dä fe va stjä
 ti å hålla i handuken i alla fina hönen så att
 intet löpet rann ut i mjölken söm dä va utan
 nu samlades handuken i hop mä alla hönen
 å höls met på så kramades löpet ut i genom
 handuken i mjölken å rödes örn i kätelen
 handuken den del söm löpet va i höls nei
 i mjölken män dä kramades ut vä dä va jöt
 hölles handuk öfue å dä fe stå å luckna mä
 ostens släp i frå kanten va ostens faste nog
 å sulle röras örn antingen mä bara näfven
 älla mä en store hvesp sen fe dä stå så
 vattlen ~~osten~~ sjonk å varlen ble övanpå

nu sülle vatten ösas dän å slöss i en bejate
 grisana nä all osten va på bönnen östes den
 öpp i ett fint sålt så all vatten rannå den fe
 stå så en bra stunn så dä va bara osten å
 ingen vatte dä laås osten i den bunken dä
 sülle bakas i å krammades sömme mä bara
 näfven söm va nentvättad nu toss sex ägg
 å loss sömme i ett fat, kvatte tjäcke söli gredde
 slo i å tre köppa söche dä respades väl
 å slo öfve osten i bunken tio luttmandla
 förväldes skalades å refues älla stöttes å blan-
 nades i en kaffeköpp. kvetemjöl respades
 i ett kvatte gredde tunnare å slo i te sist nu
 sülle alt arbetas väl mä en tnäske å sen
 sätas in i ungen söm fe va lagom värms
 te å baka i å så passas så den inli ble föjjes älla schott

132

då fe passas mä föälosteneu nä dä baktis
 i bakung kokespisa fans ej på bonnahöjden
 va dä inte vämt nock så dä ta ä ble gulbrunt
 övampa i banken så skots föälosteneu före
 ä va dä förvämt så dä ble sött plattit öfan-
 på dä skots föälosteneu dä nän nä bonken va
 bakt sulle den va höjare än kanten på
 beuken dä fe den tas ut ä ställas ut i ett
 keus dä den fe stå i fre så tes di sulle huden
 ostkakan sulle bakas dä nän innan den sulle
 ätas men söstosten sulle kokas två dä innan
 så va han bärt, ostuding joäs på samma
 vis som ostkaka endast den skelnad att
 dä kunne va menne ost ä menne gredde
 ti en ostuding än ostkaka nu sulle löpe
 smölene tas reda på di söm va i handuken

Då smälte å löpeshimmet då laäs i en spilehöpp
 å saltades på sen kunne då användas te mä
 annat löpe nästa gang di yste men då je int
 å jömma då länge än en vecka älla stja (en
 sött ost va lagnost den lavades te på så vis
 mjölken jömmades löpe laäs i ett döäsla kra-
 mades sömme väl östes då tunna igenom
 döäslat då löpet slätt i blät i nådes väl om
 nå då va lucknat vattlen dän öst tos osten öpp
 en handuk va vätte jömmvat i vatte den laäs
 öfue en ystehöng så stöä söm beräknat va ätte
 mjölken så att höngen ble full tos öpp lite ost
 te lika å laäs i å krammades ur vattlen nå
 att osten va i tos en ään handuk å vres öpp
 i vatte å laäs öfue osten å så vändes den
 så att den sian söm va nå ble öpp hon

va nu slät å den andra sian sullen nu ligga
 Neä tes dä va gåät ett på timma dä sullen den
 vännas igen däen ätte älla mä dä samma
 samma da sullen osten brynas den sattes in
 i en varm bakongu den lääs på en bakespää
 älla ett gresslehuä dä sattes gresslan in i ongen
 inget skaffet utan hött så dä je å föra in
 på gresslan å skaffet nu je osten tas ut till
 å jemut å nä osten va brune brynt på
 siäne å runt omkring va den fädi å lääs dä
 så han bli kott dä sullen inte lavas te fönn
 ett på da innan kalaset sullen va dä va
 fint å ha brynost på boät å dä va inte
 alla söm kunne hadä di je ha gött öm mjölk
 så hon räkte te allting brynost va go å äta å
 hades på boät i stora kalase smöögäsboät

den kunne has söm masäck om di sulle på
 kalas mes ost kunne kokas af vasle å
 sömme smölost dä koktes länge ti dä ble en
 hård massa å sloz sen öpp i små osthörnga älla
 småbunka å fränsades nä den va kott je den å
 skära å va gryne stark å go dä va inli många
 söm lavade ti dä fö di ble keave å stå å röra (lesna ve
 en löcken ti dä va möät dryare å koka mes-
 ost än sötost ölost kokades öm julen nä
 dä goa julodreckat fanns dä söm va brygt
 å malt å kumle ölost jaäs så i en fengryta
 mä tre fätti sloz en kanna söt mjölk i den
 lötle så öpp i spisen å hölnades iunne nä
 din började koka testva slja näpva utemjöl
 älla skalemjöl å respades i ett kvatti söt mjölk
 dä respades väl å sloz i mjölken nä den kotte

å prisis söm dä kochte öpp så slo i en slump
 drecha å så va dä å lötta å grotan å slo
 öpp ölosten i ett fat dä va mjälölost den
 löppades brö i å äts te kvälsmat ja även
 te medda tunn ölost bara mä mjölk å
 drecha dä va supamat å fess sådant på
 venten älle dä di ätet päre å fläsk älla sett
 så nöän gang koktes supamat dä äts mä
 she å fatet å di saä så ja nu sa ni få
 värme ölost ätte ja kochte lite supamat fö
 ja löchte dä va så kolt i da va nöän sjuk
 bra ölost bra te å je den däliä te å sypa
 i se så den fe lite kraflit i se en andu
 älsupa va mjölk bara lite mest drecha å
 sirap vespades öpp en näve kvetmjöl i kott
 drecha nä dä kochte öpp slo i räjningen i å

Inskrivningen

koktes öpp sen va dä fjädit te å ha te supamat
 dä va sirapssupa å va l'gött å sypaise ölost
 mä go mjölk å drecka koktes ve julenalt;
 te Sömmefille hade di i blan en söts ätterätt
 mä risgryn kokta i vann å kanel te en gröt
 smäkesattes mä söcke ett kvatte äkodi vette
 ta mä söt go gredde arbetades i å så laäs
 gröten på ett stort fat å så va törhade äppelbita
 kokta sömmele en gröt di sötades å luespades
 sömme väl å slas öpp på ett fat te dä va
 kolt å fastnat dä laäs sån äppelgröt runt
 omkring risgröten på fatet å ljuddes om-
 kring te ätterätt å sulle va söt greddmjölls
 te å ösa på ritå en snipare dä va änkelt
 å lava te men dä va go vara fö dä va
 sypstätt å va ju ombytte i stället fö alla söttes

138

kräm som va förr hvetedejen va söt mjölk
 te spa mjölken fömmades smööt smältes å öslas
 i mjölken präsjärten laäs i en liten spileköpp
 å östes ett på köppa mjölk på en mat ske söcke
 detta rödes om fe stå en half timme å jäsa öpp
 i köppen sen tas en stöä träske däjjaskeänå
 rödes mä mjölet häldes i lite te lika å så
 stas jästen i å så röras om igen å arbetas vät
 nä dä va öppjänt stas dejen öpp på bakebaät
 en kaffe köpp söcke strödes öfue å så ätta dä te
 en dej å sen baka ut dä i olika kake bröta
 kringla ringa fläta mjölk tos te spa te
 ojästade kringla en sätt gröt va hjetemjölsgröt
 dä va mjölk te spa i grytan å nä dä hökte
 laäs i söcke å så hvespades i hvelmjöt te
 dä ble en gröt en liten klib smöä lädⁱmen

139

Han kokte å va en go gröt om ej för här
 en välling som vi kallade Snaävälling va
 retå mjölk å söcke å ett på Saltkon då den
 kokte hvespades i ett på näfua hvelmjöl så den
 ble simmi å äts te en målti antingen mä brö
 säppat i ett fat å Snaävällingen släs på älta
 slös den på kalle mjölgröt å äts te en kvälsmat
 här en annan sät välling å mjölk kallad
 purkavälling den lavades te så att söt
 mjölk slös i en gryta ett på Saltkon i å men
 den slo å sultu koka lavades te i ett fat en
 dej mä 3 köppa mjölk lite söcke ett ägg å hves-
 pas öpp vät hvelmjöl älla grant skalemjöl
 rödes i fatet tes då ble söm en smajt älla
 lene gröt mä då nu kokte i grytan så hves-
 pades i en näfua mjöl å då då va jättes

en ske full älla half vechet di velle veta dän
 smajten älla däjjen söm va i fatet ä läsen
 hlick te lika neä i mjöthavällingen ä li di
 lagt alt ä tömt fatet dä sulle dä bana röras
 öm ett sta i quytan ä sen tas ä så dä inte
 brände ve di klompna söm taäs i kallades
 furba ä vällingen furhavälling den vago
 ä mägtiä äta den gröt söm barnsängs-
 kvennä äte va tunne råmjölsgröt mä
 hömningi ä så lite go mjätk på di hokte barn
 hömningsgröt i blan te kvenne söm fått barn
 fö di inte skulle få ont ä moden söm va
 en vanli kvenne sjukdom förr hömnings-
 gröten va inte go ä äta ä så äklit ut men
 nediä råmjölsgröt hoktes te husets folk va
 enda kväll antingen råmjölsgröt älla horn-

141

= greys gröt kokad i vunn å saltad i nå den
 sulle ätas joäs ett höl i metten i grötafatet
 tas den en stoä the fulla gröt å laäs ve kanten
 i dä hölet mett i laäs nu en bra lit smöä
 å nå dä va smält döppades gröt i smöät
 di to gröt mä theän å kvalde den så mot smö-
 ät i dä å öpp kvikt igen så di inli tapade
 grötabiten i smöät å så äls dä öppå så vada
 å hålla på ti dä va slut hu manga dä va
 söm velle ha smöä å döppa i så döppade di på
 ett å samma ställe i gröten å sen va dä
 å sätta fram mjölkfatet så toä di en the
 gröt åt munnen i dä ena fatet å så en the
 mjölk ätte sen i dä andra fatet å hålla på
 te di va mätta å goa dä törhades theän
 å på tröjarmen älla mä bare näfven å laäs i boälåden

142

om venten så hade^{di} mjölken inne på luga
 hulle när mjölken kom ifrån lagan således den
 öpp i stora läfat sen senbunka å bläckbonka
 å sattes öpp på luffan i vadastuan vadasran-
 met då fe den stå te di sulte skemma ett fat
 te å äta älla när di sulte skemma alle mjöl-
 ken te å häna häna smöå di som mägtade
 hade stora skäpsöm räkte ifrån taket å ned
 te gölvet när mönna hulle i då sattes mjölken
 å inget annat fe va då än gredde å mjölks
 då kallades mjölkshapet men på sönsman så
 hade di mjölken i höllan på ett litet ställe
 inte langt härifrån bodde ett gammalt folk
 di hade en ko å ätte den kon sa hade Britta
 så möät ätte henne söm anna föä ätte stja
 koå nu hade di ingen köllare utan en päregraf

143

Söm di hade grävit i en backe te å ösa sina
 gjäre i men hon hade ju mjölkstäm å säta mjöl-
 ken nå då va vänt om sömman men så va
 då en fästehammare i stämman i den ena ämmen
 på sluan då satte Britta mjölken på gylt
 fat intä fat så möna då fe rum å nå hon inle
 vann säta fleä fat skummade hon den älsta
 mjölken å då va den så gammal greden å tjocke
 å suä å löän öfoanpå den mjölken va suä
 locknemjölks å va vatten öfue å di sure lockne-
 mjölkklompana sjönke le bannen mento
 di en vespä hvespa de sönnä klompana nå di
 öst dän vannet sen åte di den mjölken sån
 mjölk fe hennes gubbe Johannes äta så
 möät han velle men nön söt mjölk fe han
 aldri smaka endant si den Britta va så suät

144

S

Så hon annade varken se sig eller älla gabben nöat
 hon hade pengerna hon va rik men vändes kanske
 aldri å äta se mätt nu å di döa baa å sligtungena
 delade dä som fanns men i jämförelse så har hon
 kanske inte fått te ta en blomma på sin
 graf dä va jävligt jävleus som så in-
 likhet henne^{att} ha pengerna te din gud dä å roligt
 å samla hennes stua lå ve väjers men dä
 va aldri nön vandrare som fe en lit mat
 å henne ja det vore nöat å skrifa om beritta
 å johanes men det kanske inte är värt älla
 passa här nå beritta föll så nöän gredd så
 hon sulle häma to hon ett renare pösa förklä
 fö se än dä hon hade förklän va sydda å
 pösaväf säcka väf nå hon tjemat en stum så
 hon så att det började å skänas gnyra se

145

ve tölen då to Britta ett fat sure lockne mjölk
 å sto i ett stop å sen dro hon på tölen öpp
 å meä nu vä dä tungt å dra hänan fö
 nä dä samlade se skase så dä började ble
 smöä då sulle dä hänas sagta så dä samlade
 se väl te smöä i hänan ja nu äutfläen
 haä ja smöä å dä ä så haät söm en
 träpörne (fast) Britta hade föse att om di
 stoä sure lockne mjölk i gervan nä dä höll
 på å skära se gredden började å ble grynig
 ve tölen så ble dä meä smöä å fastare
 fö den sure mjölken sulle skelja smöät
 väl ifrån häne mjölken nä dä samlades
 i en fast klomp i hänan å häne mjölken
 va blåakti så däli va hon å om fö dä
 va isläät suä mjölks älla bruka häne mjölken vago
 som gredde

te å mjölka i användes mjölkaböttan
 där va jod å enestafra å en stave
 va länge än di aure å va te å hålla
 i ta höll i nå di to böttan då va bötte-
 skaftet då va smalare mett på å vidare
 öppre då skaftet va smalast sull
 di hålla må näven böttan va jerad
 må ene jora enegrena ituskoana å
 skalade jerades mjölkaböttan må sådana
 jora då va stja jora näve på böttan
 å stja mett på böttan å en öppre hantens
 en mjölkabötta va runn lite smalare
 näve än öppre Mjölkasilen va
 å trä den va runn må ett höl i te
 å sätta sittappus i ve silen va stja
 ännu å trä en ve va sian di änsarna

144

va te å ligga på mjötkalbanken å i den
 ene ännen va ett runt höl som sulte trä
 på en spik nå silen sulte hängas öpp på
 en vägg te siletappa använde di sileris
 då väste i långa reffe utåt marken i skojen
 då va grönt å smågrenit å plackades då
 då va grönt då bar hem i förklut å laas
 ihop vres i kop en tapp sådant sileris å
 sattes i sil hölet sileriset sattes inneifrån
 i silen så silades mjölken igenom på då
 väset nå sileriset ble möjjet va då
 smala barra på å nå di krammades sömme
 va då ett gurr mjöt älla pulve å holl
 di sånt pulve öfue en ett älla låå å hælde (eld låga
 då öfue låån så små quistrade då lele en
 sul det stjäne som flamma de te i grøn-

148

Ma färje en del heru söm plackade töcker
 små lurna å töckade dom hade dä å leka
 mä dä kallades flänknuddar dä fe inte *senid. H. 2.*
 va såna borra på dä sileriset som di
 silade på uttan riset plackades i långa
 nåjve söm låä utåt föära men di va gröna
 å nya, en del hogge höt mä en spih i ett
 runt bläckstöcke små höt å tätta dä spihades
 de på baksian på silen dä va hlept runt
 mä en gammal ullsax å sen saäs en
 silduk öfve den va fiäkanti å humma=
 väfd entänd handuk fastän dä va inte
 mä än hålten så stoa söm en vanti
 handuk va gang dä va silat igenörn kan=
 silduken sulle den stjättas på silen å
 duken dä östes varnt vann i mjölkaböttan

å så höjt sjöldes sileduken öpp å ned
 te den va nere å sin deskedes silen mä
 en deskulase å tas dän sen å böttan å
 så hols den öfve en skolespan å örtas
 en skopa van öfve te å skjöljo den
 mä Sen trädtes silen på en spih å
 öfve silen hängdes nå sileduken så
 je dä sen hänga te näste gang dä salla
 silas mjölk va dä sileris i stället på
 bläckplåten så skjöldes silerist öpp vät
 å krammades öpp å laäs i hopkramad övan
 på silen å användes mörna gange sen
 va dä te å gå ått skojen ätte arnatt sileris
 nå dä va öppsletet dä en hade dä en
 silade öpp mjölk förr använde di gamle
 runna träskåla träfat dä je en hanna

150

i va fat di va uthoggena å ole men väl
 joda tunna å lätta så silade di mjölken
 i sådana fat å leäfat sänsefat å bläck
 bonka träköppa fans äfven bå runna å
 liti aflanga men intli större än då je ett
 åra halstop i köppen å ett stop i di som va
 aflanga då aflanga fatet hade di te å ha
 groft salt å kallades saltfatet men den
 renne köppen hadde di te å je banen mat
 i då di skulle börja å äta sjelfve söm gröt
 då sätter köppen på en pall å en ske i å så
 banet på en höjare pall å sen je då äta
 å vännase söm di velle nå sen bläckköppene
 komme i kanner köples di te banen i stället
 di va ju lättare å grannare å då tos
 träköppen te kättköppa å nå mjölkofatet

151

Söm va å trä lile spruket så då inte
 kunne användas li mjölkafat så tas då
 te å ha päre i på boät nä di koht päre
 te ett mål ploekades di öpp i dö fälet dö
 va vitt å läje kant å je å ploeka öpp i dö
 fälet en hel gnyta päre så dö va röke på
 . Strumma mjölken je te så ja på olkavis
 en del joä så å en del så fö dö mänta
 te di mä höjra pekfinge å strukt mä den
 å fälet greddakanten ritat så gredden lös-
 nade ifrå kanten va den tjock je dö sen
 å kalla nä den te kanten å sätta bunken
 på kanten på krukhan å fösa mä sheän
 nä å gredden i bötta älla greddakruka
 en del hade en enebötta mä stjä låa öne (läga ören
 ve mä höl i te å trä näfven i te å hålla mä
 nä den lötes

högt

men di hade äfven läkruche di va gula glaserade
 gult sense te greddekrucha va dä föntämsta
 dä va öän bägge vanna å kruchan mä
 en föjupning i te å ha fäste mä näfven
 nä di lötte dom dä va int i höt utan bara
 en föjupning te å sätta fingrarna i å dä
 kallas greddekrucha å greddeböttan di hade
 alti en träske te å skumma mä den va
 i vanli stolk män viare i blått å tun-
 nare än vanli träske dä va ett höt i skafet
 te å träskeän på en spih å fe hänga så på
 en vägg te den sulk begagnas den fe int
 begagnas te annat än skumma mjölken
 fö skummeän fe va slät å hal så den
 va go å skumma mä nä mjölkafaten
 va tömda deskedes di mä en deskelase

å skjälles å laäs på håll på en bämb te di
 va lörra då plöckades di ihop å sattes i en höj då största fater
 ummeda mensta äfran beredning å smör ja nu få vi
 löf häna smöa i da så vi få ta in hännan ifrö
 källan å skjöljo den å sen slö i gredden ja
 tänke den å lamem söm dän sa va fö den
 ha stält i ugsnuan i natt fe den sull va
 jommi så då gåa hvekt å häna ta nu
 dän löhet ös jommet van i å sät löhet
 på dra äpp å neä mä tölen nöna gange
 så hänan ble väl inne i ös dän vanmet
 å ta öpp tölen å så sa vi ta å ösa nea stjo
 kanne gredde då gåa inli å häna mä telika
 fö då å tungt å dra nu sattes tölen i å
 löhet laäs på å sen va då bara te å dra
 öpp å neä så fot di vinna inli fö fot utan jemt

å va gredden lamen tjummi så kändedes
 på tre kvatt alla en timme då började det
 ble smågrynet i känan å syntes öfran på löhet
 omkring tölen som tölen fot mö se öpp ve
 draanet öpp å meä sen samlade då se fot
 löhet tos å tölen tos öpp å smöäsheän å smöä-
 skålen fallet sattes fram mä sheän tos smöät
 öpp å lääs i smöäskålen å så östes käne
 mjölken öpp i en kruka te å ätas älla drekas
 smöät arbetades nu väl all käne mjölk
 östes dän så slo en halfru skopa vann på
 smöät å så arbetades smöät mä sheän så
 då stjättades se mjölken väl sen östes vannet
 dän å så arbetades då mä salt i ten då
 va väl blannat salt å smöä i hop arbetades
 då inl väl ble smöät rannet hu gött

Å redit smöät va älla så arbetades
dä inl. väl ble dä inga granna skifve
smöä nä dä skas å smöä gäsen nu va
dä å förma smöät te en smöägås dätos
ihop mä skän så gött dä kunnit te engås
sen sloas smöät öpp å neä i fatet jenom
att di holl mä en näfoc ve va Dian om
fatet å så kastade te mä fatet öppåt så smöä-
gäsen höppade ifrån bonnen på fatet å te baka
igen å så fe di hålla på te den va ställe noch
den kunne jöra på slät å fins på så vis om
dä nu va vant sömman fe smöät sätas i
kätlan te de sulle bäras å säljas älla om di
sjelfoc sulle hade va dä tetit å häna så greden
va fö holl vänder ett kvatte vunn å sloas
i hänan lite te lika å dros i tölen män vannet

156
 hälden i å sen ska de se fotare bli små
 fotare men va då fö vamt å gredden va jom
 miare än han sulle då tos en tää kolt van
 ett halt kvatte å slo i gredden i hänan så ble den
 meä lamen men småät ble hvitare om gredden
 vatt fö varm då ble helle inte så gött vä va
 inget å prova mä utan då fe va söm en löchte
 dan va lamen å hålla i hänan hää tverkad
 inte utan varlit småä ätte köä hänan
 va å stapna satta öpp å neä ve en runn
 bonn å en stave va länge än di andre den
 va ti å hålla i nä en sulle ta holt i hänan
 å kallades hantaket då va smalare dä en kall
 mä näfven å viare öppet då va stjä jora
 neä ve på hänan å stjä mett på å en öfran fö
 den varnöät tät jod å tölen va en lange köpp

157

isattu dä va i själva fölen & sjute visohöl
 i å mett i va ett höl te Töleskaftet dä va i klat
 mä en träkil. å törhat röme å så va dä höl i löhet
 li å trä på töleskaftet å ved ena handen öfoan
 på löhet va jot en knapp smale mett på den
 va jode å gammalt ike å va isattu li å ta öpp
 löhet å sätta på dä så hall en i den knappen
 mä härna menas så gå ätte känan visa
 häna så bä känan å hänanet mentes (härna
 häna dä fans stora häne som di kuneta
 tre kanne gredde i tilha va gang men di
 vunn inli dä ett ett framlimme dra den
 utan dä fe dä antingen va stjä kven fölk
 te å häna älla en häa som va stärke te å
 dra häna öpp å neä te dä ble smöä dä di
 hänade va di mest nära spisen om venten

158

men om Sömmen ståa di mest ute ve
 hökssian då di kånade men va inne i köket
 då smöät tas öpp å ansades li te en smöögås
 va då så att di hade lite gredde å inl hulle
 slä den i kånan få den va fö lite så hvespades
 gredden i en greddekruka te smöä den hvespa-
 des me en hvesp söms va jode å shalat ben-
 keris å bunnen i hof mä antingen en gren
 på va stället å tre ställe älla en tott virad
 om liavoät mä den hvespen hvespades nu
 i krukkan å på ett håll va gredden ljummi
 så je då å hvespa på en halflimme älla
 hulle di få seta mä att en å stjä lamma
 å smöät ble kött å hvett då je äfoers å
 resta smöä en karafin ljummadis runt
 om å den slas i lite meä än halfe å gredde

159

å så sätter en plagg i karafinen utå en
 hvite linelase som va lagde å trelade häät
 så då je å säta i den te en plagg nu va då
 te å resta karafinen så den restes jemt gredlen
 å i blan je då fot men va denna söts te-
 tafuing å smöa lundanst då då fans lite gredde
 nå då va samlat i karafinen te smöa va då
 lest å je å ösa dän i ett fat va smöa å
 hänemjölke då va ju i nöfall detta tas te fö
 då va ingen boän mä sant smöa som
 va hvespat å restat om då va nöän gang
 di häuadi å då va tajtit å ja smöa då
 säå di jo ja ja kunne tro då ja ja lisa en
 tää mjölk från om daän å ja glönde å ta
 slät i mjölken innan di jenge å mä kruhan
 nu had hon föjat mjölken så nu stää vi då

Älla kanske då han va talarekärningen som
föjot då hon se haffe å så velle hon att henna
Gabbe å unga sulle gå in å få haffe mä men
då velle ja inle ja skot före då att då kunne
ja inle fö ja hade ingen gredde men då hade
ja nu så hon kanske föra så ja inle få smöä
om di sulle häna smöä å nöän kom in som
di mistänkte kunne föjora nöät så sulle di
ta mä fingern å hössa öfve känelöhet i den
gredden som va då å så vänsna ändan te
mot den som höm in å så bara häna
å inle stanna mä den fönu då blitt smöä
en del döppade en knif i gredden nä den va
staän nä i hänan innan di började å häna
Britta hon to en ussax å döppade nä ännen
å saxen i gredden å hlepte te i gredden på

161

3 ställen innan hon kände men om då
 hade någon betydelse kan ingen se men så
 möät ä sähet att Britta hade gött ve ä häna
 ä fe möät smöä hennes gubbe fråjde hune
 en gang vafö hon klepe mä ulsaxen i gredden
 innan hon börja ä häna då sjate hon ja svarade
 Sarrade ä då nöät hoänsty i gredden så hoän onde
 sa ja jiat då sa inte ha någon maht mä
 men häna ä kleppe en te mä en Saxsön
 ä stäl i så på di i flöbben ä så ha ingen (ansekt)
 maht mä häna net föst mä en slo i greden
 va den sur ä tjock nä dä hänals en stum
 ble han ännu fastare ä tjockare ä vatongt
 ä dra men lite innan dä skas i hännan (skänse
 ble greden nöät tunnare ä va inte medit så
 tongt ä dra sen började den grynas ble små-

162

gnyriä dä började dä å lele smöä samla
 se i hänan te en fast massa vä dä va hänat
 å smöät ält saltat å arbutat tos dä urman
 ett skolpund smöä å laäs på en stensfatatalrik
 en talrik som va jode utä ~~lära~~ lälära en
 söm jodä läfät å köppa å talrika men så
 kallades dä stensfat å stensfatatalrik den va
 brun å mä hvita broka på recut omkring
 inne å glaserade mä mörkare brunt men
 utanpå va den inle glaserade dä smöät
 som va öpplagt däå sattes nu fram på boät
 söm dä va te en meraftan å dä va gött
 mä vyhänat smöä å groft brö dä anna
 smöät sulle nu slös i hop te en gäs å sälas
 i källan antingen dä sulle säljas älla behållas
 en shiva brö mä utkleut smöä på va smöä gäs
 (Smörgäs)

vadä" så nöän kom in nä en mora hänat
 bonnamora så fe den en smörgås å en spile-
 köpp hänu njöth älla smörgås å kaffe om en
 häna anförvant inli hadi näät å häna
 sulli alltid en banunge gå dit å je di gamle
 lita nyhänat smöä" dä å dä älla dä va nöi
 bonnamora söm lejde fö å väfua älla spina
 så nä di arbetade åt henne ga hon dom
 ett skålpund smöä" utan betelning älla
 nöi å kvettning på väfvelöner vadä en
 änka älla nöän ään gammal älla nöi
 söm va i behof fe di älli nöän gang en
 klich smöä" dä väjdes ej utan tos på jehö
 å så en tää njöth hä hää ni en klich smöä"
 å en tää njöth söm moä" ha streckatt
 eä jä ga välsingna hä de å moä" söm ä"

164

Så goä ve on gamli staehare men vi sa
 be te lu att han töne eä helba ä taaha så
 möät så möät jaa moste dä sa ja jöra ja
 tänks täcka snälla menske lüingstubaana
 ä dä ä inli länge sen ja va dä öppe ä
 dä hade Moran kanat ä dä ta hon ett lefat
 ä tæ laä öpp dä fult ä smöä ä så klappade
 hon te att mä smöäshen runt omkring ä
 dä va säket ett hatt skälpen ä dä ja hon
 me mä me hem ä dä räkle fö"oss i fjo-
 tända ä så ha vi fått detta nu jaa hon
 ä gosinnad ä snäll hää; Pyrsby
 hadde di träspanna förr te ä ha smöä;
 dä va olika stales di söm hade möät
 smöä fe ha stora träspanna ä di sömhade
 menne så hade di menne spanna ä

Smöät såldes endel va ältuade å en del
 va fjötnada di va via spanna mä många
 träjora på å lös öppan på löket va ett
 hantals å trä å ta håll i å i smöäspanen
 va stja träään länge stagra på di två å i
 bägä di önen va hål i ett runt i den ena
 å då trädde pihen på löket in å så tröskades
 löket ned å så va då en tetalde rum
 penne som sattes i ve den anre ännen
 å igenom då örat å hålla löket fast
 då så di kunne ta holl i hantallet å bära
 spannen så smöäspanen va å mestare fö
 då mästa di va skurade hvita söm
 elfeben älla söm di saå i blan den å
 hvita söm snö smöät såldes bonnen
 antingen i nämsta haulingsbo älla

om di höde älla äkte neä te köpängen
 då smöögäsen va jod slätt ä ronne tos mö
 smöäsheän mett på gäsen så dä ble en
 sköra ä så på dä aurra hållet tos nu sheän
 så dä ble liasöm ett kös fart dä va kro-
 gigt som ännen på sheän ä i kös va dä
 va fö änte mä dä vet ja inte men dä va
 noch en gammal se ä säta ett märke ä sheän
 på smöögäsen lägga öpp smöä hemma ve
 dä dä sulk va kalas joäs olika men dä va
 äfuen på di flätt som di sätte hela smöögä-
 säsen på boät dän laäs dä på en store flätt
 talrik ä jeät mät möät menne dä di sätte
 fram henne så hul än om di sulte skära
 öpp ä lägga på en menne talrik smöät
 shas dä i skive ä laäs fira älla fem på inanna

167

men på hållt stja skive i unne å stjä döofu
 men på andra hållet å en öfvaupå på
 en del ställe lå di öpp smöå på en liten talrik
 så möät di fe rumm mäpäden så klapades
 dä te mä smöåsheän runt om å så dä ble stät
 sen to di mä sheän å joa hakälla knuse i så
 dä va taät mä sheän å jot dä. som di velle
 antingen öfue dä hela älla på stjä håll hörs
 öfue smöät älla så dä fästälde en ros i toppen
 på dä öfplagda smöät dä tos mä sheän så
 smöåhlika å bilda de en ros i toppen på smöät
 ja nu ä smöät knusat som dä sa va te jillet
 hä va träåske som vaä te å ha smöå i
 di va runna å dä lås smöät nä di sula
 å på arbete en da älla fleå daå å så va (va dä
 dä söfvetårkan den va aflang å lök te i

den lääs nu fläsk å körf löket lääs på å
 väskan lääs neä i matakruket älla i gräflings-
 väskan söm va jod å gräflingskiern

benämning af ost

gjutosten könningsosten meosten skumme-
 mjölksosten känemjölksosten plackosten
 sötosten östosten ostkakan ysta jutosten
 va en höghärlighet dä sulli va bara söte
 go mjölk te jutosten mjölken jommades
 i en kädel å köpe löpet sattes i blöt om (å. kroppen
 kvällen innan nä nu mjölken va lammen
 varm lite meä än jommt löttes dän å kädlen
 å sattes på gölvet nu tos löpet å krammades
 sömme väl små näfven i fatet en handuk
 höls nu öfver kädlen ystehäringen höll i di
 stjä sneppana å handuken å den söm jylpte te

höll i di stjä så då ble en fjäyning i handuken
 ätte söm di höll den nu slas alt löpet i ä mä
 då samma nödes då öm i kätelen måblotta
 näfven runt om väl så löpet ble blannat
 mä mjölken så laäs stjä langa stücke öfue
 kätelen å en ään handuk breddes öfue så
 fe då stå å ludna mä då släpte kanten va då
 ihopränt uock då nödes öm väl igen osten
 fe sjunka å vatte öster dän nu sulle ystehöngen
 fram å stora lända ystehanduka ystebä
 sattes öfue stjä selvakäppa söm låä öfue
 en balja å handuken löppades i vatten å
 vres å laäs i höngen å utbreddes väl nu
 to en öppost mä ett döäsla å öste i handuken
 i höngen å den söm yste redade te osten i höngen
 i bannen så den ble jenn sen så fot di låä

170

öpp ost i hörnen krammades osten föst mä nä
 bana bana på osten å sen veks handuken öpe
 å så va dä å kramma igen sen tas handuka-
 snepama å å veks åt va sett hållt å så laäs
 meä ost i hörnen så va dä å kramma fö
 va gang den laäs öpp å hålla på så te en
 fått osten så tjäcke en vella haden då tas
 en ään handuk å vres öpp i vattlen å
 laäs öfve osten å meä öm kantur nu laäs
 den siän meä på ett boä söm va öfverstå
 så ta å den handuken nu som ligat unne
 nä en yst å så samla ihop alla firationens
 på den handuken söm lå unne nu å litta
 meä osten i hörnen igen nä dä va jot
 jemt så trökades då lita te å sen fe osten
 stå så en half timme så väsnar igen på samma vis

171
 velle nu inte ostu ble släte på den sian
 söm va öfäst där ostu en laä öpp sint
 i hörgen så den inte velle ble så släte söm den
 anrasian söm va näert hela tiän så tos
 en ske ost så möät söm en ske fullt å laäs
 övanpå den sian söm va ojunn å quoddes
 sömne den öfue att å laäs jenast öfue en
 väme handuk öppreäs i varme vatte
 söm vämts i en gryta å så vändes den
 sian nä å nu fe ostu ligga så ett på tim-
 ma å så vämmas då va ostu slät å fin
 på båa siä ostu fe inte va koll då den laäs
 öpp i ostahörgen för då ble där inte fast älla fe
 å för hömens slät utan den sulle va jommi
 om nu inte att ostu söm va i hätelen fe
 å för i hörgen så den ble fullt å då va ost

Öfue lääs den öpp i en liten ystehöng söm
 iblan int i va viare än ett tefat men dä lääs
 fört en tumsliten liten duk å så osten i å tröhadis
 å joäs stät liavaät söm julosten men nä halfae
 julosten va öpplagd hället å osten va lagd i höngen
 saltades en teske salt å sen lääs dä anna öpp
 söm ja skrivit om nä osten va kott saltades
 nä finqvott salt öfvaupå osten å nä dä
 sen va så osten sulle vämmas igen saltades
 på den anna sian men int i mä än en
 gang sen va dä bara å passa osten å byta
 lörra handuka litt å jemt å så int i säla osten
 så solen skinte på den fö dä sprak den
 ite på en lit bli en ja kanske två spracke å
 hela tiän men osten törhadis fe dä int i stä
 i solken på ett boä fö dä bli dä sprecke på

va dä så att dä ble dä ändå så laäs salt
 föst i ostaspreckan å sen klenades smöä
 i så den ble full å så va dä å siälte så
 dä mlä möjlades i ostaspreckan en liten tää
 brännvin va bra å ösa i, om nu en velle ha
 en stöä ost å så hade inle så möän mjölk
 keune en ysta en plöcha å jörma ett päda
 dä yster dä liavoät söm en vantiast fast
 inle den fe krammas utan bara läggas
 i en bunke å sälas i en hällare te di sulle
 haden så silades öpp mjölk ett päda den
 mjölken yster prisis lika söm jastosten men
 den skelmad bara att nä vattlin va dä vöst
 å osten i häleten tos plöchan fram å plöchades
 sömne så smätt å väl å blannades i den
 anre osten å så laäs den öpp sen i en

174

i ostakörngen å kramades saltades nönnu kon
i ostin å på den å så va den fädi nu bli han
ju stoa ostin fö dä va en placka i den, ostin
söm kallas flocka va ju liadan ost men kallas
plocha fö dä att den va inli kramad utan
plochades sömne dä fö kallas den en placka
hä yster inli nöän aän ost än ätte komjölk
di ysti äfaen skummernjölk ost dän mjölken
va hanskummad men yster lia voät söm
annan ost men den förhade fotare å va
törrare å sömme men äts jena te meraftan
om vadasta, känemjölk ost yster lika
som vanli ost nä den söta mjölken va jonne
öster känemjölk i å löp ut på samma gång
å rödes jernast oft om väl öfve alt i kätelen
å så fö dä luckna känemjölk ost väl telavad

är amper å go men går inli å jömma så
 länge söm åän ost denna osten kallades häne-
 mjölksost å den osten söm va yste å skummenjölts
 va skummenjöltsorten den osten söm yster
 å söt mjölks va julsosten å sen va dä å
 ysta små osta på en sex sju kanne utå bara
 söte mjölks te å ha nå främmat kom älla
 ätas ve högtiä dän kallas söt mjölksost osthörngana
 joäs utå gamla qubba bå innom söchnen
 å en del äfoen å kringvandrare söm sedan
 bore ömkring dem i byarna å sålde sina
 ystehorga te bonnamorene di hörngana voä flätade
 af Emerötte å di va bra men velle jena ble
 snea ätte begangnaret dä kunne ystas i di
 stöste hörngana en tiä kanne å öpp te tjüä
 men i di små hörngana ifrå fina te ätta

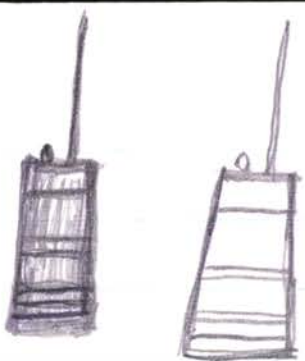
176

di stöste ostana va via söm en talrik retä
 di stöste talrika å ett kvatte höj å sen vada
 olika stölek alt ätte han dä va di osta söm
 ystes söm voä inle stöme än en liten talrik
 men liti meä än ett halt kvatte höj å di hame
 va ända tunnare om di velle di sulle lörika
 fat di vanliant julostrana förr va så
 stora så dä va en 25 tjufem å tretti kanne
 te dom men då bytte kvemene mjölks mä
 insanna så yste den ena kvemnan på
 lödan å bytte mä en sex kvemne di hade
 fö dä mänta fina kanne mjölks söt å go mä
 se å så den som yste hon dro ihop sjelf
 jönde va hon vann å så ystes den mjölken
 alle osten laäs i en store ystehong söm va
 träbonn i å flötad kant dä va julostakörgen

177

kvinnene lände hälla å inanna nå di
 yste julosten å då va lite högtidligt den daän
 som ostajillet va då va kaffe å kake var
 å en söm di mäglade å velle sen bestäm-
 des att Noän sölle ysta på tisdan så
 di sen vete nå di sulle jömma mjölken
 ti ostamjolk då sulle va stjä å tre da emällan
 vatt ostajille söm byttes mjolk å julosten
 sulle atti ystas i Septembe måne då va
 yste månen då va då lammen vamt å
 lammen hölt å den osten söm ystes i septembe
 va bättle å passa velle ha se bättle då va
 en ampe go julost ve jul söm ystes i
 septembe måne en del ystehönga stora
 voä joda å trä mä stafra satta öppå ännu
 å må små träpinna i den ena sian på stafven å

i den andra staven va höl i te å säta i pennana
 i så då holl ihop då va så träborn men denna
 ystehöngen va laggad ihop jod å en lugema-
 kare å i siäne runt omkring va börat
 höl på flere ställe te vatten å renna ut
 igenom då di yste då je å ysta en tjua
 te tretti kanne mjöls i en sån store yste
 höng ja har två sådana hönga så stora som
 ja beskrifvit det har varit min mors
 ystehönga di begagnades int i utan nå
 julosten ystes va då så nöä velle läma
 en sån höng å ysta i je int i osten tas
 där å höngen på en nå liä da utan
 då den vänder möne medda kvält å
 lyttes törre handuka ystehöngana som ja
 har så stora äro gamla men hela å välbibehållna
 (mera å skriva om osten) papperet blät

käne smörkärna

Smöätöpp
öpplagden blomig leä tabrik
ä kallas sten fata tabrik

Smöäske ä trä

Smöätöpp mä tätta
klicka

Skummske ä trä

en sten fata tabrik

Smöäspann

Maria Hall

1. Det ä liasoät hä gjäläst.

2. Häskudd det som blis af di små berra på siberiet.